

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 315/2022-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 31OdS/10/2020-240 z 8. decembra 2021 takto

rozhodol:

Ústavnej sťažnosti sťažovateľa **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 315/2022-20 z 26. mája 2022 bola prijatá na ďalšie konanie ústavná sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 16. februára 2022, a to v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Uznesením č. k. 31OdS/10/2020 z 23. októbra 2020 poskytol okresný súd ochranu pred veriteľmi dlžníkovi [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dlžník“) a ustanovil správcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správca“).

3. Dňa 8. marca 2021 bol v Obchodnom vestníku zverejnený oznam správcu o zostavení návrhu splátkového kalendára. V tomto návrhu splátkového kalendára správca uvádza, že na nehnuteľnostiach dlžníka (list vlastníctva [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ]) je poznamenané vykonateľné právoplatné rozhodnutie Daňového úradu Spišská Nová Ves č. 732/340/12721/11/Kri z 27. apríla 2011 o určení záložného práva s obmedzujúcim zákazom

nakladania s nehnuteľnosťou – bytom č. 31, 10. poschodie, orientačné číslo 2, súpisné číslo 958 bytového domu, podielom 423/10 000-in na spoločných častiach, zariadeniach domu a pozemku č. 4642; Z-1423/2011-1454/2011. Tieto záložné práva sa vzťahujú na zabezpečenie daňových pohľadávok dlžníka z titulu nezaplatených daní za roky 2010 až 2011.

4. Správca posudzoval povahu týchto záložných práv v kontexte § 166c ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“), podľa ktorého je oddĺžením nedotknutá okrem iného aj zabezpečená pohľadávka v rozsahu, v ktorom je krytá hodnotou predmetu zabezpečovacieho práva. Toto ustanovenie upravuje tzv. nedotknuté pohľadávky, ktorých sa oddĺženie netýka a ktoré aj po oddĺžení zostávajú zachované v celom rozsahu. Správca dospel k záveru, že v danom prípade sú daňové záložné práva na účely konania o oddĺžení svojou povahou exekučnými záložnými právami, ktoré v zmysle § 168b ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. určením splátkového kalendára zanikajú, a preto na ne pri určovaní kvóty uspokojenia neprihliadal ako na pohľadávky oddĺžením nedotknuté. Pohľadávky sťažovateľa považoval za nezabezpečené a sťažovateľa preto za veriteľa, na ktorého sa vzťahuje splátkový kalendár.

5. Proti tomuto návrhu podal sťažovateľ 7. mája 2021 námietku pod č. 100780663/2021, v ktorej vyčíslil svoju nezabezpečenú pohľadávku vo výške 3 334,88 eur a pohľadávku vo výške 7 580,36 eur zabezpečenú záložnými právami, ktoré vznikli na základe rozhodnutí sťažovateľa ako správcu dane vo vzťahu k nehnuteľnostiam vo vlastníctve dlžníka. Podaním námietok sa sťažovateľ stal účastníkom konania o určení splátkového kalendára. Sťažovateľ v podaných námietkach uviedol, že napriek tomu, že pohľadávky zabezpečené daňovým záložným právom sú nedotknutými pohľadávkami v zmysle § 166c ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z., tieto v konaní vyčíslil s ohľadom na § 168c ods. 6 zákona č. 7/2005 Z. z., podľa ktorého musí byť návrh splátkového kalendára zostavený tak, aby bol splniteľný vzhľadom na možnosti dlžníka, najmä s prihliadnutím na jeho budúce príjmy, nevyhnutné výdavky potrebné na zabezpečenie bývania a základných životných potrieb dlžníka a jeho vyživovaných osôb, na plnenie vyživovacej povinnosti dlžníkom, ale aj na plnenie oddĺžením nedotknutých pohľadávok.

6. Správca po doručení námietky sťažovateľa upravil splátkový kalendár tak, že okrem iného doplnil sťažovateľom vyčíslené nezabezpečené pohľadávky a zabezpečené pohľadávky sťažovateľa zaradil do splátkového kalendára ako nezabezpečené. Pohľadávky sťažovateľa na úrokoch z omeškania považoval správca za vylúčené z uspokojenia podľa § 166b ods. 1 písm. d) zákona č. 7/2005 Z. z. Podľa tohto ustanovenia zmluvné pokuty a iné súkromnoprávne alebo verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu, bola porušená pred rozhodujúcim dňom, sa v prípade oddĺženia považujú za nevymáhateľné voči dlžníkovi. Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že podľa § 166b ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. sa táto nevymáhateľnosť nevzťahuje na oddĺžením nedotknuté pohľadávky – teda v prípade nedotknutých pohľadávok zostávajú tieto v celom rozsahu vymáhateľné. Na základe zmeneného návrhu splátkového kalendára podal sťažovateľ 20. mája 2021 pod č. 100873472/2021 novú námietku.

7. Vo veci napokon rozhodol okresný súd 8. decembra 2021 napadnutým uznesením č. k. 31OdS/10/2020-240, ktorým určil splátkový kalendár tak, že uložil dlžníkovi v lehotách podľa § 168f zákona č. 7/2005 Z. z. zaplatiť každému nezabezpečenému veriteľovi na uspokojenie

jeho pohľadávky podľa § 166a zákona č. 7/2005 Z. z. kvótu 70 % z tejto pohľadávky. Zároveň rozhodol, že oddlžuje dlžníka tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené len splátkovým kalendárom v rozsahu, v akom nebudú uspokojené splátkovým kalendárom, a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Okresný súd v bode 34 odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza: „... *Správca tiež neuznal k časti oznámených pohľadávok zabezpečovacie právo, pretože podľa názoru správcu daňové záložné právo nie je vo vzťahu k inštitútu oddlženia fyzickej osoby podľa IV. časti ZKR takým záložným právom, ktoré mal na mysli zákonodarca, keď zabezpečeným pohľadávkam určil osobitný režim nedotknutých pohľadávok. Podľa názoru správcu je toto záložné právo pre účely oddlženia fyzickej osoby podľa IV. časti zákona svojou povahou skôr exekučným záložným právom, ktoré povolením oddlženia zaniká.*“ Na základe uvedeného konštatovania rozhodol o sťažovateľom vyčíslených pohľadávkach (vrátane pohľadávok zabezpečených daňovým záložným právom) ako o nezabezpečených. Na sťažovateľa sa tak ako na každého iného veriteľa v zmysle napadnutého uznesenia vzťahuje určená kvóta uspokojenia (70 % z pohľadávky), pričom vo zvyšnej časti sa stali pohľadávky sťažovateľa nevymáhateľné, a to vrátane pohľadávok sťažovateľa na úrokoch z omeškania, ktoré súd považoval (rovnako ako správca) za vylúčené z uspokojenia podľa § 166b ods. 1 písm. d) zákona č. 7/2005 Z. z. Okresný súd zdôraznil, že sa stotožňuje s právnymi názormi ustanoveného správcu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, že daňové záložné právo nie je svojou povahou exekučným záložným právom, pohľadávky zabezpečené daňovým záložným právom patria medzi zabezpečené pohľadávky v zmysle definície uvedenej v § 8 zákona č. 7/2005 Z. z., a preto sú oddlžením nedotknuté. Okresný súd nesprávne zaradil sťažovateľa, čo sa týka pohľadávok zabezpečených daňovým záložným právom, medzi nezabezpečených veriteľov dotknutých splátkovým kalendárom. Sťažovateľ poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1Obdo/34/2018 z 29. januára 2019, podľa ktorého daňové záložné právo, zriadené v daňovom konaní ako výsledok činnosti správcu dane pri zabezpečení daňového nedoplatku v dôsledku vyhlásenia konkurzu nezaniká a je zabezpečovacím právom podľa § 8 zákona č. 7/2005 Z. z. Správca dane s takýmto daňovým záložným právom ako veriteľ má právo na oddelené uspokojenie v konkurze a má sa na neho prihliadať ako na zabezpečeného veriteľa.

9. Podľa sťažovateľa došlo zo strany okresného súdu k porušeniu jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia a práva na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami. Ak sa okresný súd chcel odchýliť od existujúcej judikatúry týkajúcej sa povahy daňového záložného práva v konaniach podľa zákona č. 7/2005 Z. z., jeho povinnosťou bolo tento odklon riadne odôvodniť, čo sa podľa neho nestalo. Poukazuje najmä na skutočnosť, že okresný súd nikde v odôvodnení napadnutého uznesenia neuvádza, akým spôsobom sa vysporiadal s uznesením najvyššieho súdu o povahe daňového záložného práva. Namieta svojvoľnosť napadnutého uznesenia, pretože podľa neho správca „*svojvoľne so zámerom dosiahnuť úspešné ukončenie konania, spočívajúce v určení splátkového kalendára súdom, posúdil na základe vlastnej právnej teórie zabezpečovacie právo sťažovateľa ako záložné právo majúce povahu exekučného záložného práva a súd sa s týmto právnym názorom bezvýhradne stotožnil*“.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, dlžníka, správcu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd sa k podanej ústavnej sťažnosti vyjadril podaním z 23. júna 2022, ktorého súčasťou bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. Slávky Garančovej. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy uviedla, že napadnuté uznesenie riadne odôvodnila a vysporiadala sa so všetkými relevantnými skutočnosťami.

11. Podľa názoru zákonnej sudkyne je uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1Obdo/34/2018 z 29. januára 2019 relevantné výlučne v prípadoch, keď ide o konania podľa II. časti zákona č. 7/2005 Z. z.. V posudzovanom prípade spočíva podstata riešeného problému v tom, akým spôsobom si majú veritelia deliť výťažok zo speňaženia majetku dlžníka, keď podľa zákona č. 7/2005 Z. z. bude majetok dlžníka speňažený celý a po skončení konkurzu už dlžníkovi v zásade neostane žiadny majetok. V prípade konania o oddĺžení podľa IV. časti zákona č. 7/2005 Z. z. je však situácia zásadne odlišná, a preto daňové záložné právo podľa názoru zákonnej sudkyne nie je taký záložným právom, ktoré mal na mysli zákonodarca, keď zabezpečeným pohľadávkam určil osobitný režim nedotknutých pohľadávok. Daňové záložné právo je podľa jej názoru pre účely oddĺženia fyzickej osoby podľa IV. časti zákona č. 7/2005 Z. z. svojou povahou skôr exekučným záložným právom, ktoré povolením oddĺženia zaniká.

12. Zákonná sudkyňa napokon uvádza, že z jej pohľadu chcel veriteľ dosiahnuť stav, keď by vo vzťahu k dlžníkovi mohol aj po oddĺžení viesť exekúciu a naďalej od neho vymáhať svoju zabezpečenú pohľadávku, a to v celej jej výške, a najmä naraz, pričom kým by ju dlžník celú neuhradil, veriteľ by mal možnosť ho za toto omeškanie ďalej sankcionovať a vyrubovať mu ďalšie úroky z omeškania. Účel IV. časti zákona č. 7/2005 Z. z. by v takom prípade ostal podľa jej názoru nenaplnený, pretože, ak má oddĺženie skutočne plniť svoj účel, musia byť v rámci oddĺženia vyriešené skutočne všetky pohľadávky vzniknuté pred oddĺžením dlžníka.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

13. Správca sa k doručenej ústavnej sťažnosti vyjadril podaním z 13. júna 2022, pričom v plnom rozsahu odkázal na svoje stanovisko voči námietkam veriteľov a vyjadreniu dlžníka k návrhu splátkového kalendára z 8. júna 2021.

14. Dlžník sa ako zúčastnená osoba k sťažnosti sťažovateľa nevyjadril.

III.3. Replika sťažovateľa:

15. Sťažovateľ sa k vyjadreniu okresného súdu a správcu vyjadril podaním z 15. júla 2022.

16. Vo vzťahu k § 81 ods. 8 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a poplatkov (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) sťažovateľ uvádza, že zákonodarca neupravoval znenie tohto ustanovenia, keďže v konaní o určenie splátkového kalendára nedochádza k uspokojovaniu pohľadávok

zabezpečených záložným právom, pretože zabezpečená pohľadávka sa považuje za pohľadávku oddĺžením nedotknutú.

17. Ustanovenie § 8 zákona č. 7/2005 Z. z. sa podľa sťažovateľa vzťahuje na všetky konania upravené v zákone č. 7/2005 Z. z. v tom, čo sa rozumie pod zabezpečovacím právom, a keďže IV. časť zákona č. 7/2005 Z. z. neobsahuje žiadne špeciálne ustanovenie týkajúce sa vymedzenia tohto pojmu, vzťahuje sa aj na túto časť zákona č. 7/2005 Z. z.

IV.

Aktívna legitímácia sťažovateľa na podanie ústavnej sťažnosti

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2008 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Na predbežnom prerokovaní môže uznesením bez ústneho pojednávania odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou [§ 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde].

19. Už zo samotného pomenovania tejto fázy konania o ústavnej sťažnosti vyplýva, že pôjde o predbežné posúdenie veci, ktorého cieľom bude zistiť, či sú splnené podmienky na meritórne prerokovanie veci a vyradenie tých návrhov na začatie konania, ktorých prerokovaniu vo veci samej bráni nesplnenie ústavou a zákonom o ústavnom súde ustanovených podmienok konania, alebo pri ktorých existuje iný zákonný dôvod, umožňujúci ústavnému súdu odmietnuť zaoberať sa ďalej návrhom v konaní o veci samej (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 342). V prípadoch, keď sú splnené podmienky konania a nejde o sťažnosť zjavne neopodstatnenú, je to predovšetkým fáza po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, kde dochádza k meritórnemu prieskumu. Ak ústavný súd v okolnostiach posudzovaného prípadu v rámci predbežného posúdenia dospeje k záveru, že nejde o sťažnosť zjavne neopodstatnenú alebo nespĺňajúcu zákonom ustanovené podmienky, po prijatí veci na ďalšie konanie vyzve účastníkov konania na vyjadrenie k veci, prípadne si vyžiada ďalšie podklady potrebné na rozhodnutie vo veci samej a až na základe týchto podkladov veci meritórne posúdi. Prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie preto automaticky neznamená, že ústavnej sťažnosti bude vyhovené.

20. Podľa názoru ústavného súdu zo znenia § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že aj v prípadoch uvedených v tomto ustanovení ústavný súd môže, ale nemusí, podanie, ktoré tieto podmienky nespĺňa, odmietnuť už v rámci predbežného prerokovania. Môže prijať na ďalšie konanie aj takú sťažnosť, kde sú pochybnosti o splnení procesných podmienok konania, avšak nejde o zjavné prípady, ale o prípady vyžadujúce si hlbšie právne posúdenie (prípadne vyjadrenie účastníkov konania či doručenie ďalších podkladov). Zároveň platí, že v prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že tieto podmienky splnené nie sú, takej ústavnej sťažnosti nemožno vyhovieť.

21. Ústavný súd už v uznesení z predbežného prerokovania naznačil, že bude potrebné posúdiť, či štát v okolnostiach posudzovanej veci môže byť nositeľom uvedených základných a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ namieta.

22. V zmysle čl. 127 ústavy a § 122 zákona o ústavnom súde možno sťažovateľa definovať ako fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci boli porušené jej základné práva a slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 893). Z uvedeného vyplývajú dve podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené preto, aby mohla určitá osoba preukázať svoje oprávnenie podať ústavnú sťažnosť, a to:

- a) ukrátenie na subjektívnych verejných právach spojené s vydaním napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia či iného zásahu orgánu verejnej moci a
- b) postavenie účastníka v konaní pred orgánom verejnej moci, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej moci, alebo vykonaný iný zásah (tamtiež, s. 893).

23. Je nepochybné, že sťažovateľ bol účastníkom konania o určení splátkového kalendára pred okresným súdom a ústavný súd tak konštatuje, že táto podmienka naplnená bola.

24. Subjektívnymi verejnými právami je potrebné rozumieť vlastné práva alebo právom chránené záujmy sťažovateľa. Pod ukrátením subjektívneho práva je nutné rozumieť taký stav, keď napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci bolo priamo zasiahnuté do práv alebo právom chránených záujmov príslušnej fyzickej alebo právnickej osoby (tamtiež, s. 894). Zmyslom ústavnej sťažnosti je teda ochrana súkromnej sféry fyzických a právnických osôb pred verejnou mocou a s tým previazané presadzovanie ochrany a rešpektu k ľudským slobodám u všetkých orgánov verejnej moci. Nositeľ základného práva je takto determinovaný oblasťou ochrany, ktorú má dané základné právo zaručovať (II. ÚS 80/09). Ako ústavný súd zdôraznil už v uznesení z predbežného prerokovania, štát, ani keď vystupuje v pozícii právnickej osoby, v zásade nie je nositeľom základných práv (II. ÚS 80/09, II. ÚS 87/09). Postavenie štátu ako sťažovateľa posudzuje ústavný súd prísne reštriktívne a prípady, v ktorých priznal orgánom štátu postavenie sťažovateľa, sú a musia ostať raritné.

25. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že aktívna procesná legitimácia na podanie ústavnej sťažnosti nie je priznaná orgánu verejnej moci, ak rozhodoval ako orgán verejnej správy a zákonnosť jeho rozhodnutia bola predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve. Konanie pred správnym súdom súvisí s postavením sťažovateľa ako nositeľa moci, aj keď pred súdom túto moc vrchnostensky nevykonáva, a preto aj procesné práva sú prepojené s jeho mocenským postavením, a ich porušenie nemôže byť teda namietané cez ústavnú sťažnosť. Súdna ochrana, zvlášť v správnom súdnictve, súvisí taktiež s ochranou slobodnej sféry súkromných osôb, a to špecificky pred výkonnou mocou. Sťažovateľ sa snaží cez opravný prostriedok, ktorý mu odoprel druhostupňový správny súd (najvyšší súd), zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie, čím by mohol poškodiť súkromnú osobu – žalobcu v správnom súdnictve. Už správny súd je ochranou pred štátom, a tak nemôže byť ústavný súd ochranou správneho orgánu pred správnym súdom (II. ÚS 80/09). Ak teda štát v príslušnom vzťahu vystupuje ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, nie je a nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04).

26. S ohľadom na uvedené ústavný súd považoval za nevyhnutné zodpovedať otázku, aké je postavenie daňového úradu v konaní o určení splátkového kalendára podľa zákona č. 7/2005 Z. z.

27. Vo všeobecnosti postavenie daňového úradu vymedzuje § 2 zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 35/2019 Z. z.“), podľa ktorého sú daňové úrady orgánmi štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva. Podľa § 5 ods. 2 písm. a) zákona č. 35/2019 Z. z. daňový úrad vykonáva správu daní podľa osobitného predpisu. Správou daní je v zmysle § 2 písm. a) Daňového poriadku postup súvisiaci so správnym zistením dane a zabezpečením úhrady dane a ďalšie činnosti podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov. Z uvedeného možno vyvodiť, že správou daní je postup, ktorý súvisí:

- a) so správnym zistením dane – pôjde o postup uvedený v druhej časti Daňového poriadku („*činnosti správcu dane*“) a vo štvrtej časti Daňového poriadku („*daňové konanie*“);
- b) so správnym zabezpečením úhrady dane – postup daňového úradu týkajúci sa platenia dane, použitia daňových preplatiek a nedoplatkov, daňová exekúcia;
- c) ďalšie činnosti podľa Daňového poriadku alebo osobitných predpisov.

28. Pod správou daní v zmysle už uvedenej definície teda celkom jednoznačne možno rozumieť aj vymáhanie daňových nedoplatkov, a to najmä prostredníctvom daňového exekučného konania. Z hľadiska zákona č. 7/2005 Z. z. je dôležité, že daňový nedoplatok sa na účely konkurzu a reštrukturalizácie považuje za pohľadávku (§ 158 ods. 1 Daňového poriadku). Uplatňovanie takejto pohľadávky (daňového nedoplatku) v konkurznom, reštrukturalizačnom alebo inom konaní podľa zákona č. 7/2005 Z. z. (teda aj v konaní o oddĺžení) je teda logicky tiež správou daní v zmysle definície uvedenej v § 2 písm. a) Daňového poriadku.

29. Bez ohľadu na skutočnosť, že v samotnom konaní o určení splátkového kalendára vystupuje sťažovateľ ako veriteľ s rovnakými oprávneniami, ako majú iní veritelia, a nemá oprávnenie nijako zasahovať do práv a povinností účastníkov konania, stále vystupuje ako správca dane – teda ako orgán verejnej moci, v ktorého kompetencii je správa daní, okrem iného vrátane zabezpečovania riadnej úhrady daňových nedoplatkov. Vystupuje tu teda nie ako „*každý*“, ale ako „*nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)*“, teda pri výkone právomoci štátu.

30. Vo svojom rozhodnutí č. k. II. ÚS 501/2010, kde ústavný súd priznal daňovému úradu aktívnu legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatoval: „*Podľa názoru sťažovateľa ustanovenie § 26 ods. 2 zákona o štátnej pomoci je hmotnoprávnym ustanovením, ktoré spolu s rozhodnutím komisie predstavuje právnu skutočnosť, s ktorou je spojený vznik novej právnej povinnosti, a to povinnosti zaplatiť do rozpočtu, z ktorého bola poskytnutá, sumu zodpovedajúcu neoprávnene poskytnutej pomoci vrátane úroku. Tento právny vzťah je novým právnym vzťahom odlišným od pôvodného daňovoprávneho vzťahu, ktorý zanikol na základe právoplatného uznesenia o vyrovnaní a zodpovedajúceho plnenia dlžníka.*“ Jedným zo zásadných argumentov, prečo v danom prípade ústavný súd vyslovil, že daňový úrad je nositeľom základných práv a slobôd, bola teda skutočnosť, že išlo o posudzovanie nového právneho vzťahu, odlišného od pôvodného daňovoprávneho vzťahu. Obdobne tomu je aj v prípadoch civilných sporových konaní – spravidla v konaniach o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci, kde vystupuje

štát ako sporová strana. V posudzovanom prípade však takýto nový právny vzťah nevznikol – sťažovateľ naďalej vystupuje ako správca dane vo vzťahu k dlžníkovi, ktorý zostáva daňovým subjektom, len s tým rozdielom, že pohľadávku štátu vymáha podľa zákona č. 7/2005 Z. z., stále však z pozície vrchnostenského orgánu.

31. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ nedisponuje aktívnou legitimáciou na podanie ústavnej sťažnosti, a táto bola preto podaná neoprávnenou osobou. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu